

Prisindex för den kommunala basservicen på Åland 2024

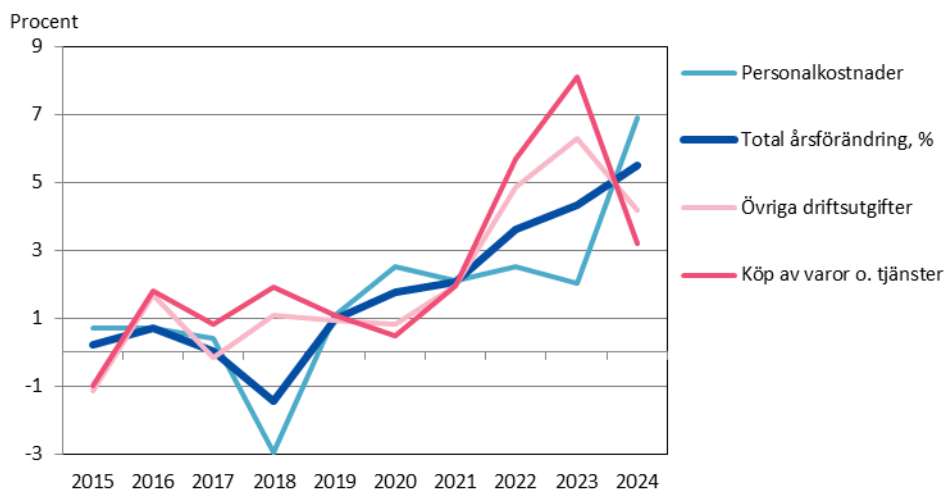
Slutliga uppgifter

Ökande prisindex

Prisindexet för den kommunala basservicen på Åland ökade år 2024 med 5,5 procent i jämförelse med 2023 (se tabellerna 1 och 2). Prisindex för personalkostnaderna ökade med 6,9 procent jämfört med 2023, köp av varor och tjänster ökade med 3,2 procent och de övriga driftsutgifterna ökade med 4,2 procent.

Detta prisindex beräknas utgående från vikter baserade på kommunalekonomins utgifter. Personalkostnaderna stod för 58,5 procent av de totala driftsutgifterna för social-, undervisnings- och kulturverksamheten. Kostnaderna för köp av varor och tjänster stod för 22,1 procent och de övriga utgifterna för 19,4 procent.

Figur 1. Prisindex för den kommunala basservicen 2015–2024, årlig förändring, procent

Tabell 1. Prisindex för den kommunala basservicen på Åland 2015=100 (årsgenomsnitt) 2018–2024

	Vikt 2024 % ¹⁾	1 000 € ¹⁾	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Social-, undervisnings- och kulturverksamhet	100,0 %	154 261	99,4	100,3	102,1	104,2	108,0	112,6	118,8
Årsförändring, %			-	1,0	1,8	2,1	3,6	4,3	5,5
1.1-1.3 Driftsutgifter									
1.1 Personalkostnader	58,5 %	91 538	97,4	98,5	101,0	103,1	105,7	107,9	115,3
1.2 Köp av varor och tjänster	22,1 %	33 787	101,8	102,9	103,4	105,4	111,4	120,4	124,3
1.3 Övriga driftsutgifter	19,4 %	28 936	102,6	103,5	104,4	106,4	111,6	118,6	123,6

Tabell 2. Prisindex för den kommunala basservicen på Åland (årsgenomsnitt), årsförändring %

	Vikt 2024 % ¹⁾	1 000 € ¹⁾	2015	2016	2017	2018 ³⁾	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Social-, undervisnings- och kulturverksamhet	100,0 %	163 464	0,2	0,7	0,0	-1,4	1,0	1,8	2,1	3,6	4,3	5,5
1.1 Personalkostnader	58,5 %	95 553	0,7	0,7	0,4	-2,9	1,1	2,5	2,1	2,5	2,0	6,9
1.2 Köp av varor och tjänster	22,1 %	36 129	2,8	5,2	0,5	1,9	1,1	0,5	1,9	5,7	8,1	3,2
1.3 Övriga driftsutgifter	19,4 %	31 782	-1,1	1,7	-0,2 ²⁾	1,1	1,0	0,8	2,0	4,9	6,3	4,2

1) Prisindexetalen för år 2024 har viktats med hjälp av kommunernas och kommunalförbundens driftsutgifter enligt den officiella ekonomi- och verksamhetsstatistiken år 2022

2) Den negativa årsförändringen beror på förändringar i vikterna.

3) För år 2013 till 2018 är basåret 2000, från och med 2019 är basåret 2015.

ÅSUB

Beskrivning av statistiken

Prisindexet för den kommunala basservicen mäter den årliga prisutvecklingen för utgifterna inom socialväsendet samt undervisnings- och kulturverksamheten inom kommunalekonomin. Indexets idé är att på bästa möjliga sätt beskriva de offentliga utgifternas prisutveckling under året. Prisindexet publiceras varje höst på ÅSUBs webbsida. Indexet används huvudsakligen för att årligen justera landskapsandelarna till kommunerna.

Indextalet anger priset för samma vara och samma volym under jämförelsetidpunkten i förhållande till priset under basårspunkten. Utgiftsförändringar inom den kommunala sektorn till följd av volymförändringar mäts alltså inte av detta prisindex.

Indextalet för basårspunkten anges med talet 100. Om indextalet för en vara under en viss tidpunkt till exempel är 105,3 betyder det att priset på varan har stigit med 5,3 procent från basårspunkten. Årsförändring är indexets relativa förändring jämfört med motsvarande period året innan.

Prisindex för den kommunala basservicen beräknas utgående från vikter baserade på kommunalekonomins utgifter och index som beskriver prisutvecklingen för utgiftsslagen. En allmän modell för hur beräkningen görs kan beskrivas enligt följande: $vikt_{utgiftsslag1} * index_{utgiftsslag1} + vikt_{utgiftsslag2} * index_{utgiftsslag2} + \dots + vikt_{utgiftsslagX} * index_{utgiftsslagX} = Prisindex_{utgiftsslag}$.

Vikterna i prisindexet beräknas på basen av de åländska kommunernas och kommunalförbundens driftskostnader enligt den officiella ekonomi- och verksamhetsstatistiken. Prisindexetalen för år 2024 har viktats med hjälp av kommunernas och kommunalförbundens driftsutgifter för år 2022. Nya indextal beräknas genom att för varje utgiftsslag vikta det index som närmast beskriver prisutvecklingen. Det senast fastställda indextalet för respektive index används. (Förtjänstnivåindex för kommunsektorn, prisindex för offentliga utgifter, byggnadskostnadsindex och det åländska konsumentprisindexet. ÅSUB har använt det senast fastställda indextalet för respektive index. Till exempel har indextalen från föregående års fjärde kvartal använts för Statistikcentralens förtjänstnivåindex.) Perioden för de indextal som används är den samma varje år. Basåret för prisindexet ändrades till 2015 från och med år 2019.

Viktningen i ett index anger hur stor betydelse olika kostnadsposter har i förhållande till varandra inom de poster som beskriver prisindexet. I prisindexet för den kommunala sektorn har till exempel lönekostnader större vikt än "köp av varor och tjänster", vilket innebär att förtjänstnivåindex har större vikt än index för konsumentpriser då basprisindex vägs samman. Skulle lönekostnaderna öka snabbare än kostnaderna för köp av "material, förnödenheter och varor" ökar vikten för förtjänstnivåindex, som alltså beskriver prisökningen för lönekostnaderna.

Tabell 3. Prisindex för den kommunala basservicen på Åland 2000=100 (årsgenomsnitt) 2009–2018

	Vikt % ¹⁾	1 000 € ¹⁾	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Social-, undervisnings- och kulturverksamhet	100,0 %	141 986	134,3	137,4	139,9	143,4	147,0	149,8	150,1	151,2	151,3	149,1
<i>Årsförändring, %</i>			3,1	2,3	1,8	2,5	2,5	1,9	0,2	0,7	0,0	-1,4
1.1-1.3 Driftsutgifter												
1.1 Personalkostnader	59,3 %	84 174	139,7	143,5	145,6	149,4	153,1	156,5	157,6	158,7	159,4	154,7
1.1.1 Löner och arvoden	47,0 %	66 681	136,7	141,6	144,3	148,3	151,9	155,3	156,4	157,5	158,5	157,8
1.1.2 Lönebikostnader ²⁾	12,3 %	17 493	150,1	150,2	150,4	154,0	157,7	161,3	162,6	163,7	162,9	143,0
1.1.3 Betalda pensioner	0,0 %	0	118,5	124,4	124,7	126,4	131,0	134,6	136,5	137,1	-	-
1.2 Köp av varor och tjänster	20,1 %	28 470	122,7	124,2	127,6	131,3	133,5	134,8	133,5	135,8	136,9	139,5
1.2.1 Material, förnödenheter och varor	5,1 %	7 172	118,4	120,2	124,4	128,2	130,1	131,2	130,1	132,8	135,1	137,9
1.2.2 Köp av tjänster	15,0 %	21 298	125,0	126,3	129,1	132,8	135,2	136,5	135,3	137,0	137,6	140,1
1.3 Övriga driftsutgifter	20,7 %	29 342	126,1	128,7	132,3	135,3	138,7	140,2	138,6	141,0	140,7	142,3
1.3.1 Hyror, interna och överföringar	12,9 %	18 256	118,5	120,5	124,9	127,8	130,4	131,8	131,9	132,4	134,2	135,8
1.3.2 Övriga driftsutgifter	7,8 %	11 086	131,5	135,6	139,2	142,8	146,5	149,6	143,8	151,5	152,9	152,9

1) Prisindextalet för år 2018 har viktats med hjälp av kommunernas och kommunalförbundens driftsutgifter enligt den officiella ekonomi- och verksamhetsstatistiken år 2016.

2) Från och med verksamhetsåret 2015 ingår betalda pensioner i lönebikostnader

ÅSUB